

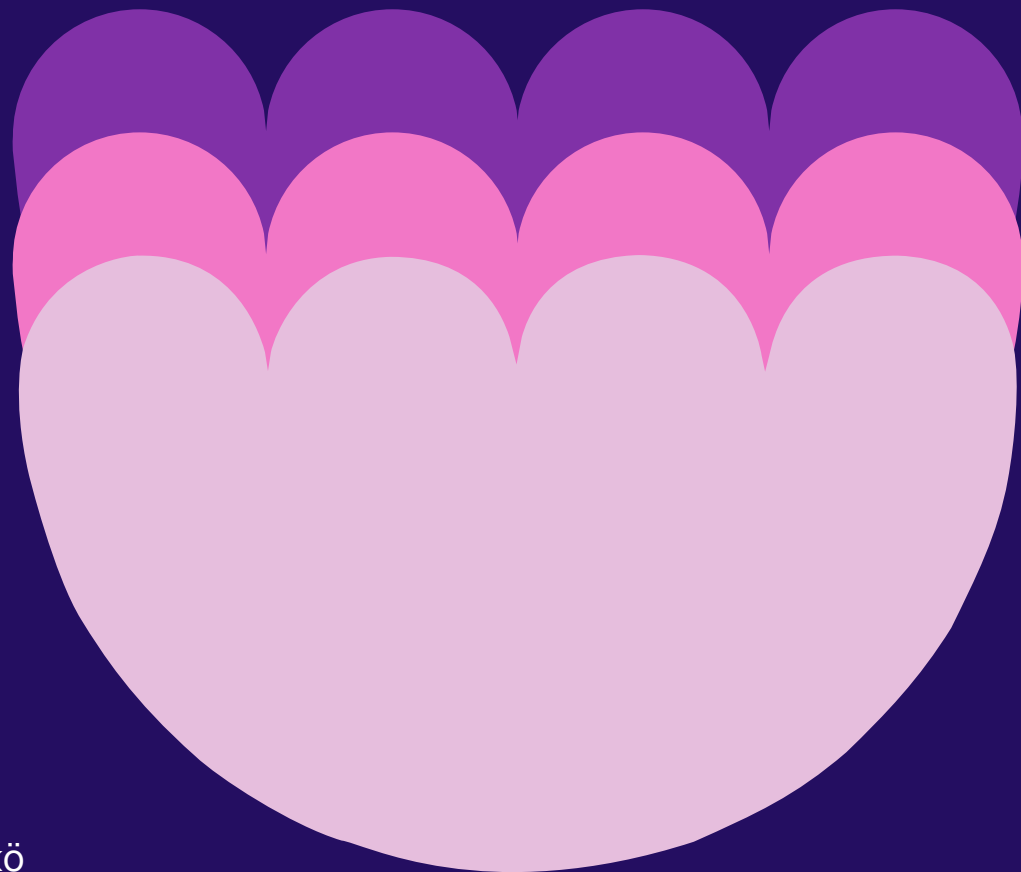
KUOPIO

Kirjastoautopalvelun taustatietoja

Kuopion kaupunginkirjasto

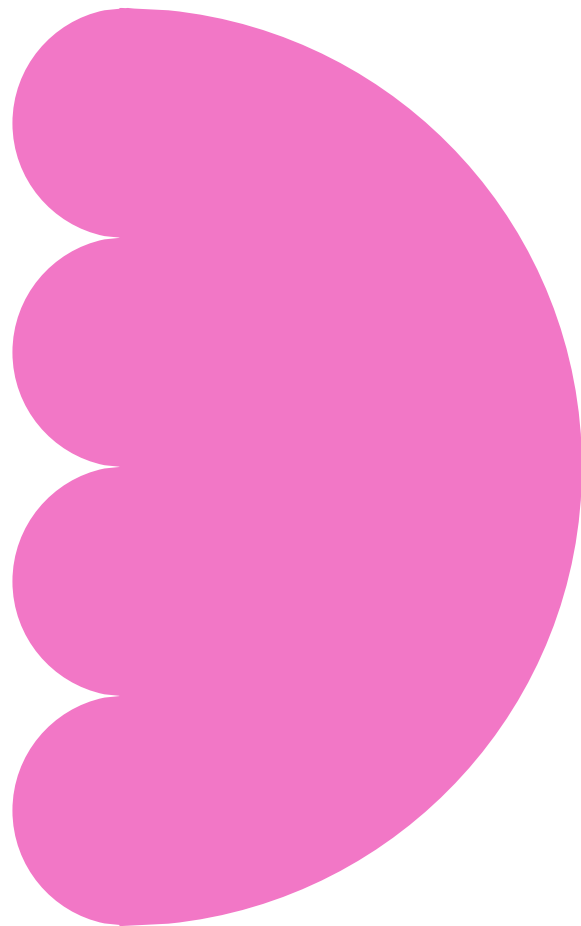
Päivi Peiponen, kirjastotoimenjohtaja

Heli Muhonen, lähipalvelu- ja aluepäällikkö

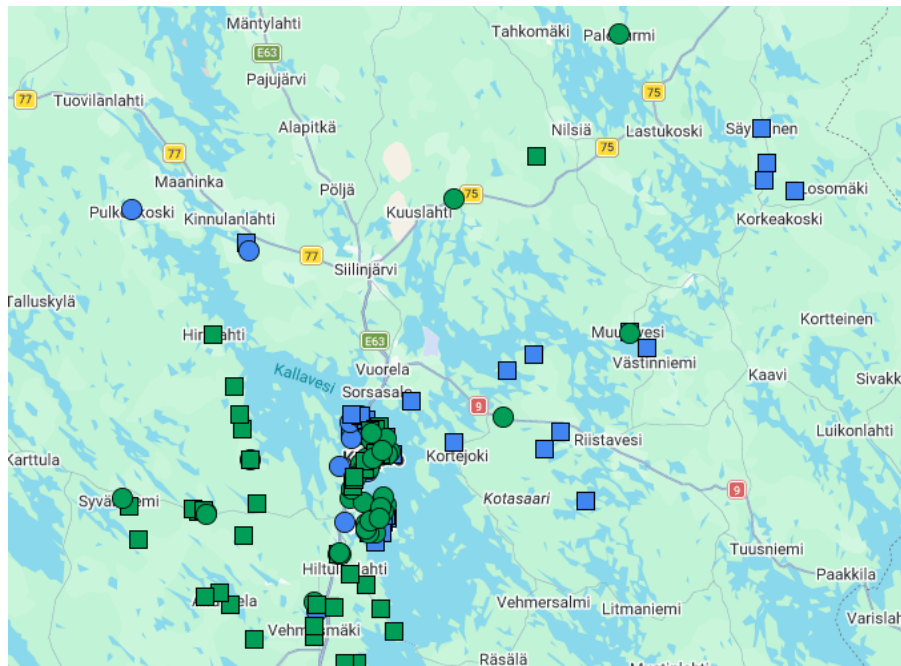

Laki yleisistä kirjastoista (1492/2016)

- säättää yleisen kirjastotoiminnan kunnan tehtäväksi (5§)
- tavoitteena on mm. edistää väestön yhdenvertaisia mahdollisuuksia sivistykseen ja kulttuuriin (2§)
- laissa säädetään kirjaston tehtävistä, jotka ovat aineistollisia, lukemista edistäviä, tilallisia ja yhteiskunnallista ja kulttuurista vuoropuhelua edistäviä
- tehtävien hoitamista varten kirjastolla tulee olla tarkoituksenmukaiset tilat, ajantasainen välineistö ja riittävä ja osaava henkilöstö (6§).

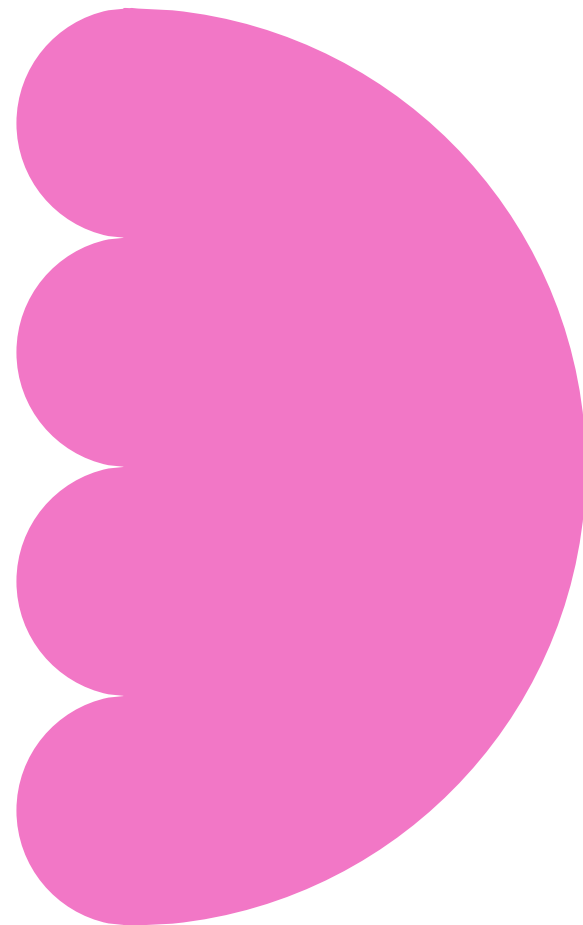
Kuntalaisten tärkeä palvelu

- Kirjastoautopalvelu edistää väestön yhdenvertaisia mahdollisuuksia sivistykseen ja kulttuuriin: kirjastoauto liikkuu laajalla alueella ja palvelua on helppo muokata vastaamaan toimintaympäristön muutoksiin ja tarpeisiin.
- Kirjastoautoissa tehdään päivittäin tärkeää lukemisen edistämisen työtä kouluilla ja päiväkodeilla. Palvelu ehkäisee syrjäytymistä ja lisää kuntalaisten hyvinvointia ja mahdollisuutta aktiiviseen elämään.
- Kuopion kirjastoautopalvelu supistui vuoden 2026 alussa, kun Kuopion, Kaavin ja Tuusniemen yhteisomistuksessa ollut Koillis-Savon kirjastoauto lakkautettiin. Aulis ja Elina ovat nyt korvanneet myös Koillis-Savon kirjastoauton palveluja Kuopion alueella.

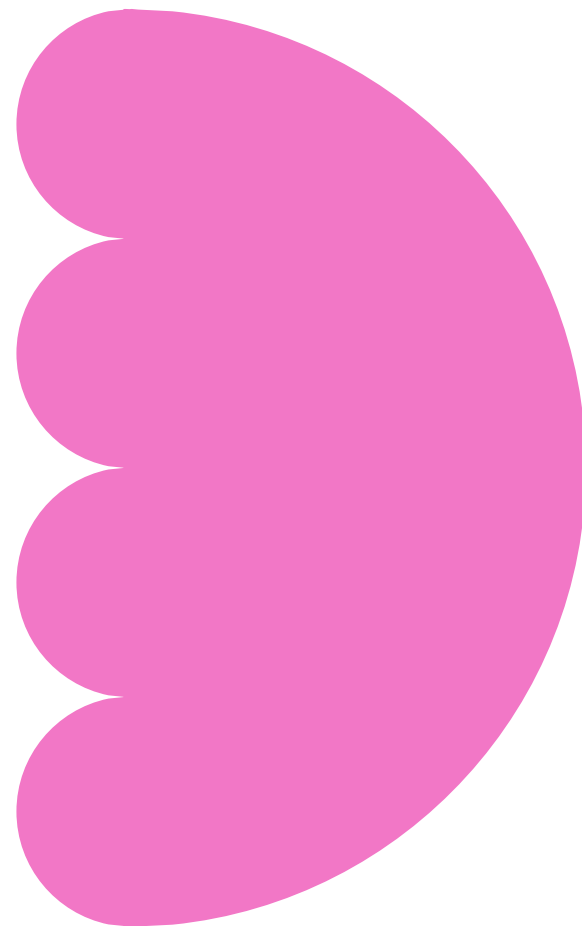
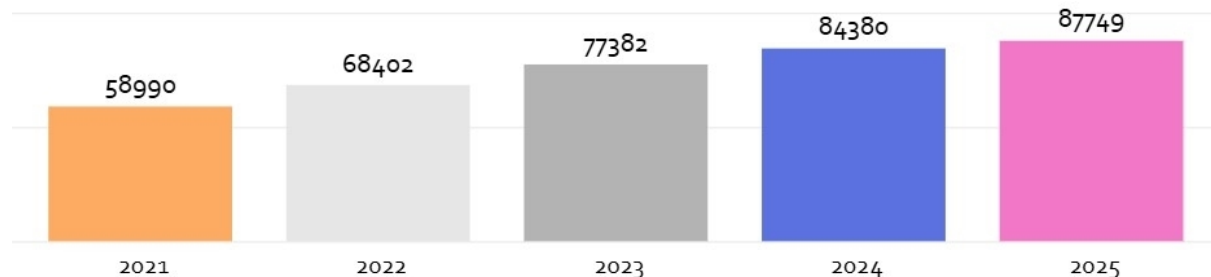
Kirjastoautopalvelujen nykytilanne

- Kuopiossa liikennöi kaksi kirjastoautoa, Aulis ja Elina
 - Elina hankittu v. 2007, Aulis v. 2012
- Kirjastoauto Elina täyttää ensi vuonna 20 vuotta
 - Kirjastoautojen rakenteellinen käyttöikä on yleensä 15-20 vuotta. Elinkaaren loppupuolella kirjastoautoissa ilmenee erilaisia vikoja, jotka heikentävät työskentelyolosuhteita ja aiheuttavat korjauskustannuksia sekä katkoksia toiminnassa. Kumpikaan nykyisistä kirjastoautoista ei ole esteetön.
 - Elina täytyy uusia, jos kirjastoautopalvelua halutaan toteuttaa jatkossa nykyisessä laajuudessa.
- Molemmat autot liikennöivät päivittäin aamu- ja iltareitit, yhteensä 4 reittiä päivässä
 - Reittisuunnittelua tehdään asiakkaita osallistaen ja kaupungin kehitystä seuraten. Aikataulut uudistetaan keskimäärin kerran vuodessa.

Kirjastoautopalvelujen nykytilanne

- Kuopion kirjastoautoissa oli vuonna 2025 yhteensä 232 496 lainaa, joista 140 958 Elinassa ja 91 538 Auliksessa.
- Käyntejä oli yhteensä 87 749, joista Elinassa 49 775 ja Auliksessa 37 974.
 - Lainojen ja käyntien määrä vastaa suurehkojen lähikirjastojen laina- ja kävijämäärää.
- Pysäkkejä kirjastoautoilla oli yhteensä 143 kpl.
- Auliksen ja Elinan asiakasmäärät ovat olleet kasvussa:

Tarveselvityksen aloittaminen?

- Koska kyseessä on kuopiolaisten laajasti käyttämä palvelu, on tarkoituksenmukaista ryhtyä tekemään tarveselvitystä kirjastoauto Elinan uusimiseen liittyen.
- Tarveselvitys tuodaan päätettäväksi Hyvinvoinnin edistämisen lautakuntaan vuoden 2026 lopussa tai 2027 alkupuolella.
- Alustava investointiarvio uudesta kirjastoautosta olisi tällä hetkellä käyttövoimasta riippuen noin 600 000 – 800 000 €. Investointi realisoituisi vuonna 2028.
- Tarveselvityksen toteutus syksyn 2026 aikana:
 - Palvelutarpeen selvittäminen
 - Asukkaiden (erityisesti lasten ja nuorten) osallisuuden edistäminen kaupungissa (esim. erilaiset tapahtumat kirjastoautossa, tapahtumiin jalkautuminen, palveluvalikoiman suunnitteleminen yhdessä)
 - Yhteistyömahdollisuudet
 - Käyttövoima, tärkeimmät tekniset ratkaisut, esteettömyys, monikäyttöisyys
- Tarveselvityksessä hyödynnetään Aluehallintoviraston rahoittamaa Kuopion kaupunginkirjaston Resurssiviisaasti tien päällä -hanketta 2022-2023, jossa kartoitettiin kirjastoautopalvelujen toteuttamisen nykytilannetta ja tulevaisuutta Savon kirjastoissa.